

Grad za mlade

**Model certificiranja hrvatskih gradova
za politike usmjerene mladima**

- kriteriji -

srpanj, 2021.

Certifikat Grad za mlade namijenjen je hrvatskim gradovima, a cilj mu je vrednovanje lokalnih politika usmjerenih mladima.

Provoditelj i koordinator sustava certificiranja je Udruga gradova u Republici Hrvatskoj.

Partneri su Središnji državni ured za demografiju i mlade, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Agencija za mobilnost i programe Europske unije, Mreža mladih Hrvatske i Savez Društava "Naša Djeca".

UVODNE ODREDBE

- Certifikat se dodjeljuje na 3 (tri) godine
- Sve predložene mjere moraju biti u provedbi najmanje 6 mjeseci prije kandidature
- U obzir se neće uzimati jednokratne mjere starije od 3 godine. Ova odredba se ne odnosi na mjere koje su još uvijek u provedbi.
- Za produljenje trajanja certifikata, grad mora minimalno zadržati razinu koju je imao prilikom dobivanja prethodnog certifikata
- Gradonačelnik odlučuje o pokretanju prijave i kandidaturi za dobivanje certifikata. Informacija o predanoj kandidaturi daje se na znanje gradskom vijeću

BODOVANJE

- Kandidatima se dodjeljuje određen broj bodova (1-10) za svaku tematsku cjelinu, pri čemu kandidat za svaku tematsku cjelinu mora imati minimalno 50% bodova.
- Temeljem dobivenih rezultata iz ankete koju je Udruga gradova provela među gradovima, utvrđuje se sljedeći sustav kriterija za dobivanje certifikata
 - gradovi do 10 tisuća stanovnika - minimalno ukupno 60%
 - gradovi između 10 i 35 tisuća st. - minimalno ukupno 70%
 - gradovi iznad 35 tisuća stanovnika - minimalno ukupno 80%
- **svi gradovi moraju zadovoljiti minimalno 50% kriterija iz svakog pojedinog područja.**

PRAVILNIK

- Na temelju čl. 33 Statuta Udruge gradova, u svezi Europske povelje o radu s mladima, Predsjedništvo Udruge gradova pokrenulo je sustav certificiranja Grad za mlade.
- Predsjedništvo Udruge gradova donijelo je odluku o osnivanju Povjerenstva za dodjelu certifikata.
- Povjerenstvo zadržava pravo procjene relevantnosti praksi navedenih u okviru tematskih područja.
- Svaku navedenu mjeru prijavitelj treba potkrijepiti adekvatnim dokazom o ispunjenju iste.
- Nositelj svake predložene mjere mora biti grad (financiranje, sufinanciranje, osiguravanje prostora...).
- Inkluzivnost je kriterij koji se odnosi na sva područja, iako nije mjera za sebe. Bez inkluzivnosti nije moguće ostvariti 100% bodova u određenom tematskom području. Inkluzivnost je u ovom kontekstu definirana kao promicanje socijalne uključenosti olakšavanjem pristupa svim prilikama mladima s manje mogućnosti. Mladi s manje mogućnosti su mladi kojima je potrebna dodatna podrška s obzirom na činjenicu da su u nepovoljnom položaju u odnosu na svoje vršnjake, zbog različitih prepreka poput invaliditeta, zdravstvenih problema, obrazovnih poteškoća, kulturnih razlika ili ekonomskih, socijalnih ili zemljopisnih prepreka, uključujući

mlade iz marginaliziranih zajednica ili u opasnosti od suočavanja s diskriminacijom na temelju bilo koje od osnova sadržanih u članku 21. Povelje o temeljnim pravima Europske unije (<https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3103/InclusionAndDiversityStrategy.pdf>).

- Povjerenstvo definira kriterije i jedino je ovlašteno za tumačenje kriterija.
- Predložena mjera se može odnositi i na građanstvo općenito, ne samo na mlade, ali mladi moraju imati određene pogodnosti u sklopu predložene mjere kako bi se mjera uzela u obzir prilikom bodovanja.
- Iako su mladi definirani kao društvena skupina od 15 do 30 godina starosti, predložene mjere se mogu odnositi i na širu starosnu skupinu (npr. do 35 ili 40 godina) ako je tako definirano općim aktom.
- Ako jedna mjera sadrži više elemenata (npr. sustav dodjele stipendija – sadrži stipendije za deficitarna zanimanja, vrednuje volonterske sate i sl.), ista se može kandidirati u više područja, s jasnim objašnjenjem.
- Povjerenstvo nakon evaluacije može tražiti dodatne dokaze o provedenoj mjeri kako bi utvrdilo kvalitetu iste.

OSNOVNI PREDUVJETI ZA DOBIVANJE CERTIFIKATA

- Postojanje savjeta mladih ili drugog institucionalnog oblika zastupanja/predstavljanja mladih u procese donošenja odluka
- Potpisana Povelja o lokalnom radu s mladima (www.europegoeslocal.eu)
- Gradonačelnik/ca je imenovao/la koordinatora za kandidaturu

TEMATSKA PODRUČJA

Participacija

Participacija mladih ili aktivno sudjelovanje mladih u društvu i politici odnosi se na mehanizme poticanje aktiviranja mladih u zajednici i procesima donošenja odluka. Kroz ovo tematsko područje želi se procijeniti u kojoj mjeri grad stvara poticajno okruženje za aktivan angažman mladih.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Participacija
Postoji lokalni program za mlade putem kojeg se potiče participacija mladih
Postojanje formalne infrastrukture kroz koju mladi aktivno sudjeluju u donošenju odluka (npr. formalno uključivanje mladih u radna tijela gradskih vijeća, povjerenstvo za dodjelu stipendije, povjerenstvo za dodjelu nagrada Grada itd.) (napomena: samo postojanje savjeta mladih ne zadovoljava ovaj kriterij)
Grad provodi participativno budžetiranje (napomena: participativno budžetiranje u kontekstu ovog kriterija shvaćeno su kao što je definirano u Pojmovniku – dokument “Upute za kandidaturu”)

Grad podržava volontiranje mladih <i>(npr. vođenje evidencije o volonterskim satima, nagrada za najboljeg mladog volontera, dodatni bodovi za gradske stipendije itd.)</i>
Grad potiče aktivan angažman mladih <i>(npr. edukacija o participaciji, nagrada ili priznanja za najaktivniju mladu osobu u zajednicu, pokretanje inicijativa i sl.)</i>
U gradu postoji centar za mlade kojim se upravlja na principu <i>co-managementa</i> <i>(npr. mladi čine minimalno 50% članova upravljačkog/programskog vijeća i sl.)</i>
Grad potiče i uključuje mlade na sudjelovanje u planiranju grada ili naselja <i>(napomena: javne rasprave ne zadovoljavaju ovaj kriterij)</i>
Grad raspisuje natječaj za neformalne inicijative mladih <i>(napomena: neformalne inicijative mladih u kontekstu ovog kriterija shvaćene su kao što je definirano u Pojmovniku – dokument “Upute za kandidaturu”)</i>
Grad potiče ili provodi edukacijske programe s ciljem poticaja participacije <i>(npr. približavanja rada tijela lokalne samouprave mladima, proračuna i sl.)</i>
Nešto drugo

Demografski poticaji i mjere

Demografski poticaji i mjere odnose se na aktivnosti lokalne zajednice kojima je cilj potaknuti mlade na ostanak u lokalnoj zajednici, stimulirati natalitet te osigurati visoku kvalitetu života mladim roditeljima te djeci i mladima.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Demografski poticaji i mjere
Kapacitet ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja iznosi najmanje 95%¹ od ukupnog broja zahtjeva za upis u iste u aktualnoj školskoj godini <i>(napomena: u obzir se uzimaju javne i privatne ustanove, kao i opcija sufinanciranja pohađanja ustanova u susjednim JLS-ima)</i> <i>(napomena2: dokaz može biti potvrda vrtića o broju zahtjeva i broju upisane djece i/ili ovjerena izjava nadležnog pročelnika o navedenim podacima)</i>
Grad osigurava postojanje programa za jasličke skupine u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

¹ Postotak je određen na temelju ankete koju među gradovima provodi Udruga gradova u RH

Grad osigurava postojanje programa namijenjenih djeci u javnim ustanovama kojih je osnivač grad (knjižnice, muzeji, kazališta) <i>(napomena: za potrebe ovog Certifikata, djecom se smatraju osobe do 15 godina starosti)</i>
Grad osigurava postojanje roditeljskih klupa (za previjanje djece)
Grad osigurava institucionalnu podršku zaposlenim mladim roditeljima <i>(npr. postojanje druge smjene u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, osiguravanje cjelodnevnog boravka djece u školama)</i>
Grad sufinancira ili financira slobodne aktivnosti djece izvan redovnih programa ustanova <i>(napomena: za potrebe ovog Certifikata, djecom se smatraju osobe do 15 godina starosti)</i>
Grad osigurava financijsku naknadu ili neki drugi oblik potpore za novorođenčad
Grad sufinancira ili financira rješavanje stambenog pitanja za mlade <i>(npr. sufinanciranje kupnje građevinskog zemljišta, sufinanciranje građevinskog materijala, sufinanciranje najamnina, niže kamate za mlade koji rješavaju prvu nekretninu, dodjela gradskih stanova, sufinanciranje gradnje obiteljskih kuća)</i> <i>(napomena: kriterij je zadovoljen samo ako su mladi posebno istaknuti kao prioritarna ciljna skupina)</i>
Grad je usvojio lokalni program stambenog zbrinjavanja u kojem su mladi ciljna skupina
Grad potiče financijske olakšice i naknade za mlade roditelje koji su još uvijek u sustavu obrazovanja (studenti, učenici) ili su nezaposleni
Grad omogućuje financijsku podršku mladima s manje mogućnosti <i>(npr. mladima koji izlaze iz sustava alternativne skrbi, slabijeg socio-ekonomskog statusa, obiteljima s više djece, osobama s invaliditetom i sl.)</i>
Grad financira ili sufinancira udžbenike, prehranu i ostale školske potrepštine za djecu u osnovnoškolskoj dobi
Grad ima status Grada prijatelja djece
Nešto drugo

Zapošljavanje

U ovom tematskom području procjenjuju se naponi lokalne zajednice da osigura uvjete za kvalitetno zapošljavanje mladih putem mjera koje potiču mlade na razvoj njihovih kompetencija, ali i stvaranja institucionalnog okvira za lakše zapošljavanje mladih.

Prakse Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Zapošljavanje

Grad osigurava financijsku podršku mjerama zapošljavanja mladih <i>(npr. sufinanciranje kredita mladim poduzetnicima, samozapošljavanje, prvo zapošljavanje, natječaji za subvencioniranje troškova poduzeća kojima su osnivači mladi ili koji imaju zaposlene mlade osobe, smanjivanje komunalnih doprinosa)</i>
Grad provodi mjere usmjerene na dugoročno nezaposlene mlade <i>(npr. dodatne edukacije, profesionalno usavršavanje, potpore poslodavcima koji zaposle dugoročno nezaposlene mladi)</i> (napomena: grad mora biti nositelj mjere ili mora biti jasna uloga grada u mjeri gdje je nositelj druga organizacija ili ustanova)
Grad (su)osniva ili potiče otvaranje poduzetničkih i startup inkubatora koji će omogućiti mladima razvijanje poduzetnosti
Grad potiče pripravništvo i obavljanje stručne prakse u javnim gradskim institucijama
Grad sudjeluje u povezivanju poslodavaca i mladih <i>(npr. sudjeluje u organizaciji izravnog kontakta, sajмова poslova i sl.)</i>
Grad potiče provedbu programa i projekata organizacija civilnog društva koji su usmjereni na razvoj kompetencija mladih za tržište rada
Grad uređuje i/ili stavlja na raspolaganje prostore u svom vlasništvu za co-working
Nešto drugo

Mobilnost

U kontekstu ovog upitnika mobilnost je shvaćena trostruko, u smislu prometne povezanosti, olakšavanja kretanja (mladih) s poteškoćama u kretanju te međunarodne mobilnosti u svrhu učenja i usavršavanja. Tematsko područje Mobilnost procjenjuje napore grada u sve tri dimenzije.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Mobilnost
Grad (su)financira javni ili drugi prijevoz mladima <i>(npr. povlaštene cijene mjesečnih/godišnjih karata, sufinanciranje neisplativih linija javnog prijevoza i sl.)</i>
Grad osigurava izvanredni prijevoz mladima na izvanškolske aktivnosti i aktivnosti slobodnog vremena <i>(npr. prijevoz na sportske treninge, kreativne aktivnosti, prijevoz vikendima i sl.)</i>
Grad potiče održive oblike prijevoza <i>(npr. postojanje sustava javnih bicikala ili romobila, izgradnja biciklističkih staza, sufinanciranje nabave prvog bicikla)</i>
Osiguran pristup javnim gradskim ustanovama za mlade s invaliditetom

Grad omogućava prijevoz mladih osoba s invaliditetom <i>(npr. osiguravanje posebnih vozila za prijevoz osoba s invaliditetom i sl.)</i>
Grad uključuje mlade kao sudionike u programe suradnje s drugim JRLS-ovima <i>(npr. sudjelovanje mladih osoba kod službenih posjeta drugim gradovima u zemlji i inozemstvu, međugradska suradnja savjeta mladih i sl.)</i>
Grad sufinancira međunarodnu mobilnost mladih s ciljem obrazovanja i stručnog usavršavanja <i>(npr. predfinanciranje troškova međunarodne mobilnosti, zasebna linija u proračunu za financiranje i sl.)</i>
Grad vrednuje sudjelovanje mladih u programima i projektima međunarodne mobilnosti <i>(npr. dodatnim bodovima kod dodjele stipendija, vrednovanje Youthpass certifikata i sl.)</i>
Grad stvara poticajno okruženje za sigurno sudjelovanje mladih u prometu <i>(npr. tribine, radionice, kampanje, nabavka kaciga i sl.)</i>
Nešto drugo

Zdravlje i sport

Zdravlje je stanje dobro tjelesnog i psihičkog blagostanja te kao takvo nadilazi shvaćanje da je isto samo odsustvo od bolesti. S ciljem postizanja veće kvalitete života, razvoja zdravih stilova mladih, poticanja sportske aktivnosti i postizanja blagostanja zajednice u ovom tematskom području procjenjuje se u kojoj mjeri je grad opredijeljen za osiguravanje aktivnosti koje doprinose navedenim ciljevima, s posebnim naglaskom na dostupnosti aktivnosti svim društvenim skupinama mladih.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Zdravlje i sport
Grad stvara uvjete za nadstandard u zdravstvu <i>(npr. dodaci na plaću, sufinanciranje stambenog pitanja i prijevoza, financiranje stručnih timova i sl. u području pedijatrijske zaštite djece, ginekološkog zdravlja, logopeda i dr.)</i>
Podrška sustavnoj provedbi programa za mentalno zdravlje mladih <i>(npr. osnivanje savjetovališta, financiranje, promocija i sl.)</i>
Podrška sustavnoj provedbi programa za reproduktivno zdravlje mladih <i>(npr. osnivanje savjetovališta, financiranje, promocija i sl.)</i>
Grad djeluje u smjeru prevencije nasilja, ovisnosti i drugih nepoželjnih ponašanja
Grad potiče zdrave stilove života <i>(npr. preventivski programi za sprečavanje ovisničkih ponašanja, izgradnja pješačkih i rekreacijskih staza i sl.)</i>

Grad kontinuirano osigurava i održava javnu sportsku i rekreativnu infrastrukturu kojoj pristup imaju svi zainteresirani mladi <i>(npr. trim staze, street workout, skate parkovi, bazeni, punkтови za brzi servis bicikala i sl.)</i> (napomena: ovaj kriterij ne obuhvaća dječja igrališta i parkove)
Grad potiče sportske sadržaje za mlade <i>(npr. sufinanciranje sadržaja, školarine i sl.)</i>
Grad nagrađuje posebne uspjehe u sportu
Grad potiče zdrave prehrambene navike <i>(npr. shema školskog voća, medni dan, kratki lanci opskrbe lokalnim proizvodima i sl.)</i>
Nešto drugo

Rad s mladima i kultura

Rad s mladima karakteristični je oblik interakcije mladih i profesionalaca usmjeren na razvoj osobnih i socijalnih kompetencija mladih osoba, kao jednog segmenta doprinosa rješavanju nekih od aktualnih socijetalnih problema koji se prvenstveno ogleda u strukturiranim načinima provođenja slobodnog vremena. Važnost kulture je u ovom tematskom području shvaćena kao Sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima čiji ograničeni pristup toj vrsti aktivnosti može rezultirati smanjenim mogućnostima za mlade da razviju društvene veze te vještine i znanja koja doprinose njihovom osobnom razvoju. U ovom tematskom području procjenjujemo u kojoj mjeri grad osigurava poticajno okruženje za razvoj rada s mladima i kulturnih i umjetničkih praksi.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Rad s mladima i kultura
Grad raspisuje natječaje u kojem su mladi posebna kategorija (napomena: u obzir se uzimaju samo ako su u tekstu natječaja mladi jasno izdvojeni)
Grad je partner udrugama na projektima usmjerenima mladima (napomena: kao dokazni materijal priznat će se samo službeni dokumenti iz kojih je jasno vidljiva uloga grada – npr. ugovori, sporazumi i sl.)
Grad (su)financira formalno ili neformalno obrazovanje radnika s mladima <i>(npr. (su)financiranje putnih troškova, školarina, kotizacija i sl.)</i> (napomena: pojam radnika s mladima u kontekstu ovog kriterija shvaćen je kao što je definirano u Pojmovniku – dokument “Upute za kandidaturu”)
Grad dodjeljuje nagradu za izvanškolski uspjeh (napomena: u sklopu ovog kriterija ne priznaju se nagrade za uspjeh u sportu, kao ni nagrade za uspjeh na školskim natjecanjima)

Grad osigurava dostupnost kulturnih sadržajima za mlade <i>(npr. povlaštene cijene karata, besplatni prostor na korištenje, prijevoz na aktivnosti i sl.)</i> (napomena: kriterij je zadovoljen samo ako je jasno da su mladi povlaštena društvena skupina u ovom kontekstu)
Grad sufinancira aktivnosti slobodnog vremena mladih <i>(npr. školarina za strani jezik, glazbenu školu, prijevoz i sl.)</i> (napomena: sportske aktivnosti isključene su iz ovog kriterija)
Grad osniva ili potiče rad centara za mlade
U institucijama u kojima grad ima osnivačka prava postoje sadržaji posebno namijenjeni mladima <i>(npr. u knjižnicama, muzejima, galerijama, kazalištima i sl.)</i> (napomena: mladima se smatraju osobe od 15 do 30 godina starosti)
Grad sufinancira odobrene projekte usmjerene na mlade <i>(npr. u slučajevima kad inicijalno financiranje ne pokriva provedbu projekta u potpunosti)</i>
Grad promovira i potiče mlade talente u svim umjetničkim područjima <i>(npr. mladi glazbenici nastupaju na događajima u organizaciji grada, putni troškovi za nastup u drugim sredinama i sl.)</i>
Nešto drugo

Obrazovanje

Obrazovanje je shvaćeno kao formalno i neformalno obrazovanje. U ovom tematskom području procjenjuje se u kojoj mjeri je pristup obrazovanju svim društvenim skupinama mladih osiguran u gradu te u kojoj se mjeri potiče kvaliteta obrazovanja.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Obrazovanje
Grad (su)financira formalne i neformalne obrazovne sadržaje usmjerene mladima <i>(npr. debatni klubovi, glazbene škole, školski volonterski klubovi i sl.)</i>
Grad nudi stipendije za učenike SŠ i studente (napomena: kvaliteta sustava stipendiranja ocjenjivat će se prema dostavljenoj dokumentaciji, a koja mora uključivati ukupni udio stipendija u proračunu, iznos pojedinačne stipendije te ukupan broj dodijeljenih stipendija)
Grad dodjeljuje potpore studentima i učenicima <i>(npr. za odlaske na natjecanja, razmjene, smotre i sl.)</i>
Grad dodjeljuje nagradu za izvrsna postignuća <i>(npr. školski uspjeh, uspjeh na natjecanjima i sl.)</i>

<i>(napomena: ovaj kriterij ne obuhvaća nagrade za uspjeh u sportu)</i>
Grad osigurava pomoć pri učenju <i>(npr. kroz udruge, stipendiste koji pomažu drugim mladima itd.)</i>
Grad ima sustav podrške za mlade iz NEET skupine <i>(npr. sufinanciranje prekvalifikacije ili dokvalifikacije)</i> <i>(napomena: Pojam NEET skupine shvaćen je kao što je definirano u Pojmovniku – dokument “Upute za kandidaturu”)</i>
Grad potiče rad s mladim nadarenim inovatorima, znanstvenicima i sl.
Grad doprinosi stvaranju preduvjeta za provođenje jednosmjenske nastave
Grad stvara preduvjete za provedbu programa građanskog odgoja i obrazovanja u školama ili u lokalnoj zajednici <i>(napomena: osim kroz sustav formalnog obrazovanja, prihvatljiva je provedba programa GOO kroz udruge, gradske ustanove i sl.)</i>
Grad stvara preduvjete za provedbu programa održivog razvoja u školama i lokalnoj zajednici
Grad stvara preduvjete za provedbu programa digitalne i medijske pismenosti <i>(npr. opremanje učionice)</i>
Nešto drugo

Informiranje

Informiranje mladih odnosi se na korištenje adekvatnih alata za prenošenje poruka mladima, proaktivnost u komunikaciji, dvosmjernost komunikacije i općenitu usmjerenost grada na mlade kao posebnoj ciljnoj skupini s kojom je potrebno komunicirati na način da se u obzir uzimaju njihove karakteristike.

Standardi kvalitete lokalne politike za mlade u području Informiranje
Grad kontinuirano osigurava dostupnost informacija mladima putem društvenih mreža – Facebook, Instagram, Youtube i sl. <i>(napomena: za zadovoljavanje ovog kriterija potrebna je minimalno jedna objava namijenjena mladima mjesečno, kroz posljednjih 6 mjeseci)</i>
Internetska stranica Grada ima posebni dio za mlade <i>(napomena: navedeni dio mora biti redovito ažuriran)</i>
Grad osigurava medijsku prisutnost mladih i tema relevantnih mladima u lokalnim medijima <i>(npr. grad svojim kanalima prenosi objave iz lokalnih medija, isječak iz gradskog lista i sl.)</i>
Podrška entitetima zaduženima za informiranje mladih <i>(info centri, klubovi mladih itd.)</i>

Grad omogućava pristup internetu na javnim površinama ili javnim prostorima mladima koji si ne mogu priuštiti isti
U gradu postoji službenik/ica zadužen/a za lokalne politike za mlade i informacija je lako dostupna mladima <i>(npr. kontakt na web stranici grada)</i> <i>(napomena: navedeno mora biti vidljivo u pravilniku o unutarnjem redu i/ili opisu radnog mjesta)</i>
Grad (su)organizira događaje s ciljem informiranja mladih o mogućnostima dostupnima u lokalnoj zajednici <i>(npr. sajam udruga, sajam stipendija, smotra srednjih škola, smotra fakulteta i sl.)</i>
Grad ulaže napor u motiviranju škola da osiguraju informacije o mogućnostima dostupnima u lokalnoj zajednici <i>(npr. slanje informacija školama i sl.)</i>
Nešto drugo